

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:

Kontor: 3.s.kt.

J.nr.: 2005-12140-171

Sagsbeh.: LCH

Fil-navn: Dokument 4

Besvarelse af spørgsmål nr. 14 (Alm. del), som Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71 har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 18. maj 2005

Spørgsmål 14:

"Er det korrekt forstået, at psykisk syge, der på et tidspunkt i deres sygdomsforløb får en dom til behandling, selv skal betale sagsomkostningerne og finder ministeren ikke, at dette kan være problematisk?"

Svar:

Jeg har indhentet en udtalelse fra Justitsministeriet, som jeg kan henholde mig til:

"Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der sigtes til personer, over for hvem der i forbindelse med en dom for strafbart forhold træffes bestemmelse om særforanstaltninger eller forvaring i stedet for straf, jf. straffelovens §§ 68, 69 eller 70.

Reglerne om sagsomkostninger i straffesager er indeholdt i retsplejelovens kapitel 91.

I retsplejelovens § 1007, stk. 1, er det om sagsomkostninger i straffesager, der forfølges af en offentlig myndighed, bl.a. fastsat, at disse udredes af det offentlige med forbehold af ret til at få dem erstattet efter retsplejelovens regler herom.

Efter retsplejelovens § 1008, stk. 1, 1. pkt., har sigtede, hvis vedkommende findes skyldig, som udgangspunkt pligt til at erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling.

I retsplejelovens § 1008, stk. 2-4, er der fastsat en række undtagelser og modifikationer fra hovedreglen om, at den dømte har pligt til at udrede sagens omkostninger. Bl.a. fremgår det af § 1008, stk. 3, 1. pkt., at udgifter som følge af anke, kære eller begæring om genoptagelse kun skal udredes af tiltalte, når disse skridt enten har ført til et for den pågældende mere ugunstigt udfald eller er iværksat af den pågældende selv og ikke har ført til forandring til den pågældendes fordel. Endvidere kan retten efter § 1008, stk. 4, 2. pkt., i øvrigt begrænse omkostningsansvaret, når dette ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til den dømtes skyld og vilkår.

Hvis tiltalte frifindes, har den pågældende kun pligt til at udrede omkostninger, i det omfang disse er forårsagede ved den pågældendes tilregnelige og retsstridige handlinger eller undladelser, det vil sige på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1010, stk. 1.

Afgørelse om erstatning af sagsomkostninger træffes af retten ved dommen eller, når sagen endes uden dom, ved kendelse, jf. retsplejelovens § 1012, stk. 1.

De ovennævnte bestemmelser i retsplejelovens kapitel 91 finder også anvendelse på personer, over for hvem der træffes andre foranstaltninger end straf i medfør af straffelovens §§ 68, 69 eller 70.

For så vidt angår spørgsmålet om sagsomkostninger i sager vedrørende opretholdelse af en foranstaltning efter straffelovens §§ 68, 69 eller 70 er der i retsplejelovens § 1014 a fastsat en særlig regel.

Efter straffelovens § 72, stk. 1, påhviler det anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning efter straffelovens §§ 68, 69 eller 70 ikke opretholdes i længere tid og i videre omfang end nødvendigt. På begæring af den dømte, bistandsværgeren, anklagemyndigheden, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen træffes ved kendelse bestemmelse om ændring eller endelig ophævelse af en foranstaltning efter de nævnte bestemmelser.

I sager om ændring eller ophævelse af foranstaltninger i medfør af straffelovens § 72 betaler det offentlige udgifterne ved sagens behandling, jf. retsplejelovens § 1014 a, stk. 1. Retten kan dog efter § 1014 a, stk. 2, pålægge den dømte helt eller delvis at betale sagens omkostninger, når der efter den dømtes forhold og sagens omstændigheder i øvrigt er særlig anledning til det.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 1014 a blev indført ved lov nr. 274 af 15. april 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg (Samfundstjeneste og forstærket indsats mod seksualforbrydelser m.v.). I lovforslaget til denne ændringslov (L 12) anførte Justitsministeriet om baggrunden for indførelsen af bestemmelsen i retsplejelovens § 1014 a bl.a., at det efter Justitsministeriets opfattelse kunne give anledning til betænkeligheder og forekomme mindre rimeligt, at den dømte som udgangspunkt skal betale sagsomkostninger i tilfælde, hvor den pågældende benytter sin lovbestemte ret efter straffelovens § 72 til at anmode om rettens stillingtagen til ændring eller

ophævelse af en idømt foranstaltning. Der henvises til Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 107.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør det nuværende udgangspunkt, hvorefter sigtede, såfremt vedkommende findes skyldig, har pligt til at erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1, 1. pkt., fastholdes. Dette gælder ikke alene for personer, der idømmes straf, men også for personer, der i stedet for straf idømmes særforanstaltninger eller forvaring i medfør af straffelovens §§ 68, 69 eller 70.”